

En del av pusslet mot en mer hållbar plastanvändning - Standardisering av industriell PET

PET-flaskor utgör den sortens plast som återvinns mest i samhället idag. Hur kommer det sig? Kan man säga att produkten är standardiserad? Kan standardisering inom produktionen av PET-flaskor driva på utvecklingen mot en mer hållbar resursanvändning inom en cirkulär ekonomi?

Först och främst; vad är egentligen en standard? Och är det ett verktyg som kan bidra till omställningen från den linjära industrin mot det cirkulära? Detta var frågor som företaget DIAB ställde sig i samband med den ökade efterfrågan på hållbara lösningar för att minska klimatpåverkan från företaget. DIAB tillverkar skummad PET (polyetentereftalat), vars materialegenskaper kan liknas med metall men materialets vikt är mycket lägre. Den skummade plasten används främst i högteknologiska produkter som inte är riktade till konsumenter, däribland vindkraftverksblad. I samma veva som mitt projekt påbörjades i mitten av 2023 presenterade riksrevisionen en rapport, som konstaterade att statens befintliga regleringar och styrmedel för hanteringen av uttjänta vindkraftverk är otillräckliga. Detta visar avsaknaden av ett långsiktigt tänk kring materialhantering som innefattar hela livscykeln. Fokuset är tydligt riktat till att vi behöver fler verktyg i verktygslådan för att ta oss an omställningen till en mer cirkulär ekonomi. Därför ansåg DIAB att standardisering av industriell PET är intressant att undersöka.

I min studie på området kompletteras nuvarande forskning med intervjuer som inkluderar flera olika aktörer inom branschen. Syftet är att presentera en bred bild av vad olika sektorer inom området ser att en standard bidrar med och vilka möjligheter respektive hinder det finns vad gäller införandet av en standard på industriell PET. Studien visade att majoriteten av respondenterna tycker att standardisering utgör ett komplext, men alltså viktigt verktyg att förstå sig på i syfte att uppnå en cirkulär ekonomi. För industriell PET kan standardisering strömlinjeforma, öka transparensen och volymerna av materialet och förenkla dagens återvinningssystem. Dock visar intervjuerna att kunskapen om standarder varierar mellan aktörerna inom branschen vilket kan anses som ett hinder när de inte använder samma definitioner kring ämnet. Även om förväntningarna på standardisering som ett verktyg är många, finns inget givet svar på frågan hur en standard kan eller bör implementeras. Det är därmed inte självklart exakt vilka problem en standardisering kan lösa för att leda industrin från en linjär till en cirkulär ekonomi.

Som studien visar är standardisering krångligare än vad gemene man må tro. Studien visar vidare att standardisering inte motsvarar det enda sättet att uppnå en cirkulär ekonomi, utan att det snarare utgör en del av en möjlig lösning. Kunskapen om standardisering är låg, och dessutom saknas incitament utifrån för att driva på omställningen. Med min studie hoppas jag därmed större nyfikenhet till att vidga förståelsen av hur standardisering kan bidra till ett mer hållbart samhälle.